

Jaromír KAŇOK

KARTOGRAFICKÉ DNY V OLOMOUCI

Kaňok, J.: Cartographic Days in Olomouc. Kartografické listy 2008, 16, 1 tab.

Abstract: The first two „Cartographic Days“ were held in Olomouc under the sponsorship of the Department of Cartography and Geoinformatics of CGS, the Cartographic Society of Czech Republic, the Czech Association for Geoinformation (CAGI), GEOINFORMATIKA.SK and the Department of Geoinformatics at the Faculty of Science of Palacký University in Olomouc. They are meetings of cartographers and other experts on a small conference. The main topic of these meetings is: The modern approach of thematic mapping in geoscience subjects. But the focus is different every year. The first cartographic day in Olomouc (23 February, 2007) was focused on the cartography in climatology and hydrology. The second cartographic day in Olomouc (29 February, 2008) was focused on the cartography in demography.

Keywords: conference, cartography, hydrology, climatology, demography

Úvod

Pod záštitou Sekce kartografie a geoinformatiky České geografické společnosti (ČGS), Kartografické společnosti ČR, České asociace pro geoinformace (ČAGI), portálu GEOINFORMATIKA.SK a Katedry geoinformatiky Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého (PřF UP) v Olomouci se konaly první dva „Kartografické dny v Olomouci“ (23.2.2007 a 29.2.2008). Jsou to setkání kartografů a dalších odborníků z praxe na malé konferenci. Hlavní, nosné téma těchto setkání je: moderní pojetí tematického mapování v geovědních oborech. Jen zaměření je každým rokem jiné. První kartografický den v Olomouci (1. KDO) byl zaměřen na kartografii v klimatologii a hydrologii. Druhý kartografický den v Olomouci (2. KDO) byl zaměřen na kartografii v demografii.

Základní myšlenka

Základní myšlenka setkávání vyplynula se samotné podstaty tvorby mapy. Při tvorbě tematické mapy (nebo atlasu) spolu nezbytně spolupracují obvykle tři instituce, někdy pouze tři pracovníci: odborník daného tématu (hydrolog, demograf, ekonom aj.), tematický kartograf a technický pracovník pro výrobu mapy, nyní nejčastěji geoinformatik. Pořadí není náhodné. Odpovídá důležitosti a odpovědnosti za obsahové, geovisualizační a technologické zpracování mapy. Pracovní setkání v Olomouci se věnovalo představám, požadavkům a spolupráci prvních dvou specializací. Tedy fázi tvorby mapy odborníky daného oboru, a fázi zpracování mapy tematickými kartografy, která předchází vlastní výrobě mapy. Z tohoto důvodu byli pozváni přední specializovaní odborníci, aby přednesli referáty na předem určená témata. Dále uvedené příspěvky se shodují s přednesenými referáty na Kartografických dnech v Olomouci.

Na 1. KDO byli z oblasti hydrologie, klimatologie a kartografie vyzváni :

- RNDr. Radim Tolasz, náměstek ředitele pro úsek meteorologie a klimatologie Českého hydrometeorologického ústavu v Praze (ČHMÚ);
- doc. RNDr. Vít Voženilek, CSc., vedoucí Katedry geoinformatiky PřF UP Olomouc;
- RNDr. Jan Daňhelka, pracovník Oddělení aplikovaného hydrologického výzkumu ČHMÚ Praha;
- Mgr. Damian Absalon, Ph.D., hydrolog, autor mnoha hydrografických a sozologických map v oficiálním kladu listů Polska, Uniwersytet Śląski Katowice, WNoZ Sosnowiec;
- doc. RNDr. Jaromír Kaňok, CSc., tematický kartograf, pracovník Katedry geoinformatiky PřF UP Olomouc;
- doc. RNDr. Branislav Nižnanský, CSc., pracovník Katedry geografie Katolíckej univerzity (KU) v Ružomberku.

Doc. RNDr. Jaromír KAŇOK, CSc., Katedra geoinformatiky, Přírodovědecká fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci, tř. Svobody 26, 771 46 Olomouc, Česká republika, e-mail: jaromir.kanok@upol.cz

Na 2. KDO byli pozváni z oborů demografie a kartografie:

- Ing. Zdeňka Udržalová, vedoucí Oddělení statistiky územních jednotek Českého statistického úřadu (ČSÚ) a Mgr. Magdalena Poppová, odborná pracovníce Oddělení demografické statistiky ČSÚ;
- Ing. Jaroslav Kraus, Ph.D., specialista, demograf z Katedry demografie a geodemografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy (PřF UK) v Praze;
- doc. RNDr. Dagmar Kusendová, CSc., odbornice v oblasti kartografie a geoinformatiky z Katedry humánní geografie a demogeografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě;
- RNDr. Peter Podolák, CSc., humánní geograf z Geografického ústavu Slovenskej akadémie vied (SAV) v Bratislavě;
- prof. RNDr. Vít Voženílek, CSc., vedoucí Katedry geoinformatiky PřF UP Olomouc; doc. RNDr. Jaromír Kaňok, CSc., tematický kartograf, pracovník Katedry geoinformatiky PřF UP Olomouc a Mgr. Pavel Tuček, geostatistik, pracovník Katedry geoinformatiky PřF UP Olomouc.

Hodnocení akcí

Témata referátu byla směřována vždy do oblasti vyhlášeného odborného tématu. Přičemž nejdříve hovořil odborník daného tématu a pak následovala problematika kartografického zpracování tématu a diskuse. Především šlo o využívání kartografických mapových metod pro prezentaci procesů a jevů, které se vázaly ke klimatologii a hydrologii, k demografii a k vytváření „Atlasu podnebí Česka“ a „Atlasu obyvatelstva Slovenska“ apod.

K nejzajímavějším částem organizované akce patřily především diskuse. Jednak za jednotlivými referáty, ale také všeobecná diskuse k hlavnímu tématu na závěr celé akce. S diskusí vplynuly (mimo jiné) i dva hlavní závěry.

Na 1. KDO byla dvě velká diskusní témata a to „Atlas podnebí Česka“ a „časté chyby na klimatických a hydrologických mapách“. Rada účastníků velmi kladně hodnotila několikaleté úsilí ČHMÚ, Katedry geoinformatiky na PřF UP v Olomouci, a také dalších institucí a odborníků, které vyústilo ve vydání Atlasu podnebí Česka. Oficiální „křest“ atlasu provedlo ČHMÚ u příležitosti Mezinárodního meteorologického dne v březnu 2007. Diskuse, návrhy pokračovaly a vyústily v jakési přání všech přítomných, aby ČHMÚ začal pracovat na Atlasu hydrologie ČR.

Diskuse druhého většího diskusního tématu lze shrnout do závěru: Recenze map a atlasů by měly být prováděny pečlivěji, více nezávislými recenzenty a hlavně před vydáním mapy či atlasu. Navíc autoři a vydavatelé by měli na recenzované chyby reagovat.

Na 2. KDO byly diskuse vedeny o nadcházejícím a již připravovaném sčítání lidu v ČR a především o kartografických vyjadřovacích prostředcích, metodách vhodných či méně vhodných pro zpracování demografických dat. Diskuse byla tak obsáhlá, že musela být, bohužel, časově zkrácena.

Přednášky i diskuse byly přenášeny on-line webovou kamerou. Také byl místo tradičního sborníku příspěvků pořízen digitální videozáznam (z 1. KDO byl již účastníkům na jejich pracoviště zaslán na DVD).

Na to, že se jednalo o první dva ročníky, zúčastnilo se akcí poměrně hodně odborných pracovníků. Počet účastníků svědčí o velkém zájmu odborníků o řešení speciálních problémů na rozhraní speciálních geovědních oborů (meteorologie, klimatologie, hydrologie, demografie) na jedné straně a kartografie (tematické kartografie, GIS) na straně druhé.

Tab. 1 Počet účastníků Kartografických dnů v Olomouci

Rok	Z České republiky	Ze zahraničí	Studenti	Celkem
2007	43	6	23	72
2008	81	5	50	136

KDO svou účastí podpořili i významní představitelé vědeckých společností např.:

- doc. RNDr. Milan Konečný, CSc., prezident ICA;
- doc. Ing. Jozef Čížmár, Ph.D., předseda Kartografické společnosti SR;

- doc. RNDr. Miroslav Mikšovský, CSc., předseda Kartografické společnosti ČR;
- plk. doc. Ing. Václav Talhofer, CSc., místopředseda Kartografické společnosti ČR;
- prof. RNDr. Vít Voženilek, CSc., člen ICA Commission on National and Regional Atlases;
- RNDr. Jiří Hiess, předseda ČAGI;
- RNDr. Petr Kubíček, CSc., člen předsednictva ČAGI;
- doc. RNDr. Jaromír Kaňok, CSc., člen Hlavního výboru ČGS, předseda sekce kartografie a geoinformatiky při ČGS.

Akcí se dále zúčastnila řada pracovníků z odborných institucí: Česká geologická služba v Brně; Český hydrometeorologický ústav v Praze; Český statistický úřad; Český úřad zeměměřický a katastrální v Praze; GEODIS Brno s.r.o.; portál GEOINFORMATKA.SK; Geografický ústav SAV Bratislava; Krajský úřad Vysočina; Moviken CZ Frýdek-Místek; Slovenský vodohospodářský podnik, š. p.; Ústav racionalizace stavebnictví Praha, a.s.; Útvar rozvoje hl. města Prahy; Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický ve Zdíbech; Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka v Praze.

Za svébytnou skupinu účastníků akce lze považovat komunitu odborníků z vysokých škol a jejich potenciální nástupce – studenty vysokých škol. Z vysokých škol byli zastoupeni odborníci z těchto škol: České vysoké učení technické v Praze; Česká zemědělská univerzita v Praze; Kato­lická univerzita v Ružomberoku; Masarykova univerzita (MU) v Brně; Ostravská univerzita v Ost­ravě; Slezská univerzita v Katovicích; Slovenská technická univerzita v Bratislavě; Technická uni­verzita v Libereci; Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem.; Univerzita Komenského v Brati­slavě; Univerzita Karlova (UK) v Praze; Univerzita Mateja Bela v Banské Bystrici; Univerzita Pardubice v Pardubicích; Univerzita obrany v Brně; Univerzita Palackého (UP) v Olomouci; Vy­soká škola báňská – Technická univerzita v Ostravě; Vysoké učení technické v Brně; Západočeská univerzita v Plzni; Žilinská univerzita v Žilině. Jak se dalo očekávat, počet zúčastněných studentů převažoval z UP v Olomouci, dále z MU Brno a UK Praha.

Závěr

Na závěr je třeba poděkovat organizátorům, a to všem členům Katedry geoinformatiky PřF UP Olomouc a též velmi aktivním studentům oboru geoinformatiky za organizačně téměř bezchybné akce. Obě akce byly pořádány s perspektivou pravidelného konání. Organizátoři věří, že se akce líbily, že přinesly nová diskusní témata a že se stane každoroční tradicí Sekce kartografie a geoinformatiky při ČGS. Dále uvedené příspěvky se shodují s přednesenými referáty na *Kartografických dnech v Olomouci*.

Příspěvek je součástí výstupů projektu GA ČR 205/06/0965 „Vizualizace, interpretace a percepce prostorových informací v tematických mapách.

S u m m a r y

Cartographic Days in Olomouc

The basic idea of the meetings at the Cartographic Days in Olomouc is a result of the actual map creation. When creating a thematic map (or atlas) three institutions usually cooperate, or sometimes only three people: an expert of a given topic (hydrology, demography, economy etc.), a thematic cartographer and a technician for map creating, nowadays mostly a geoinformatics specialist. The order is important as it represents the importance and responsibility for the content, geovisualisation and technological map formation. The workshop of the cartographers in Olomouc was devoted to ideas, requirements and cooperation of the first two specializations. That means the phase of the map creating by experts of a given topic and the phase of the map formation by thematic cartographers which precedes the actual map making. That is why the leading specialized experts were invited to give presentations on given topics. The following contributions correspond to the presentations given during the Cartographic Days in Olomouc.

Tab.1 The number of participants of the Cartographic Days in Olomouc (year, from CR, from abroad, students, total number)

The article is a part of the project GA ČR 205/06/0965 „Visualization, interpretation, perception of space information in thematic maps“.